

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a ap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hird-
tések és ezeknek díjai, va-
amint a felszólamlások kü-
lendők

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

P ü n k ö s d.

(T.) Hazánk, társadalmi életünk és a természet szép tavaszának lombosodó idejére viradt fel ma piros Pünkösöd napja.

Hazafias és hitéleti áhitat öleli át lel-
künk, melyről lehámlik a sár, a szeny, a
piszok, a mi az élet fõrgatagában körül-
rakodik le és fölemelkedik és megfürdik a
tisza, kék égen ragyogó nap meleg suga-
raiban.

A felvidult természettel felvidultunk mi
is. Az emberi lélek legfõbbelétõ eleme, a
remény glóriája vonja be e szép, e kedves ün-
nepet. Mert soha nagyobb szükség nem volt
a reményre, mint most, amikor igaz örömmel
látjuk, érezzük, hogy végre megértette a
magyar a magyart, a mely egyetértés csak
javára lehet a társadalomnak, melynek min-
den rétege meg szenvedte és megátkozta az
összetartás, az egyetértés hiányát.

De hát félre a rekrinációkkal, ne
panaszkodjunk ne kislelküsködjünk, hogy az
életben sokszor keservek, csalódások is ér-
nek bennünket. Dobjuk le ma vállainkról a
munka terhét, menjünk az Isten házába,
aztán ki a szabadba, élesszük föl elcsigázott

lelkünket, vidítsuk föl elfogódott szívünket,
feledjünk és örüljünk e szép, poetikus ün-
nepnek, legyen hitünk férfias munkásságunk-
ba, mely minden körülmények között csak
a jóra vezethet.

El a panaszkodással, a kishitűséggel,
mely csak lealacsonyíthat és a legnagyobb
gyávaság.

Gyönyörködjünk e napon a természet
szépségeiben, a virágok, a rózsák pompájá-
ban, melyek az élet szép szakaszainak hym-
nusát illatozzák. Mert az életben érhet ben-
nünket baj, keserűség, és csalódás, de a
remény szerte szórja az érzés elsötétült fel-
legeit és új ösztönt ad a munkára, mely
hazánk felvirágoztatására, e város erkölcsi
és anyagi előre haladására vezet.

E munkában velünk kell lenni az ön-
tudatos bizalomnak, ebben a küzdelemben
fegyverünk legyen az edzett lélek, mely e-
rõt ad és hatalmat biztosít minden akadály
elhárítására. Csak így láthatjuk biztos szem-
mel, csak így tudhatjuk és mondhatjuk e-
rős önérettel, hogy: „Él magyar, áll Buda-
még.“ Vésztől, vihartól meg nem rettenve
áll a nagy nehéz harcok után, a melyeket
hitéért és jobblétéért vívott meg.

A magyarok erős Istene tegye nagygyá-
e hazát, melynek fiai, és segítse e várost,
melynek lakói vagyunk.

Búcsú-lakoma.

Abony, 1906. május hó 26.

T e s z á r y L á s z l ó n a k, a nyugalomba
vonult érdemdús fõszolgabírónak tiszteletére ren-
dezett búcsú-lakomára gyűltek össze május hó
26-án este 8 órakor a „Polgári-kör“ díszes nagy-
termében e járás, e város. elite közönségünk
mindazon tagjai, akik szeretetük s mély tiszteletük
kinyilvánításával demonstrálni óhajtották azt a
nagy becsületet, a melyet az ünnepelt iránt mindenha-
tápláltak szívükben. Mondhatni, csak azok hiányoz-
tak e nagy, díszes társaságból, akiket valami komoly
ügy tartott vissza. Nemcsak a jelenvöltek
nagyszáma, hanem az elmondott szónoklatok erkölcsi
sulya is mind azt bizonyította, hogy a nyu-
galomba vonult fõszolgabíróban nagy embert bírt
e járás, érdemdús férfiak volt a megyének s egyik
legrégebb s legjelesebb közigazgatási fõtisztviselőjét
tisztelhetten benne az ország. Nincs különben. Egy
emberöltõt meghaladó hosszú időn keresztül kor-
mányozta a járást azzal a bölcsességgel, amely
az embert az emberhez méltóvá teszi: az ember-
szeretet békés eszközeivel nevelte a lakosságot.
Ennek a humanus alapon nyugvó működésnek híre
terjedt a legmagasabb fórumig is, amidõn Ő Fel-
sége, a király, jeles lovagrendjével tüntette ki
annak idején ünnepeltünket s e város közönsége
pedig később olajfestményben örökítette meg az
érdemdús férfiú arczképét. Mindezen látható jel-
viségeknél mégis nagyobb az az erkölcsi tõke,
amely a járás lakosságának a szívében van elhe-

TÁRCZA.

Hadi-csel.

Irta: Zöldi Márton.

A török háború idejében történt, hogy Ali
basa a szultán megbízásából ismét rarontott Erdé-
lyre. Az erdélyi rendek valamelyes intrikája ki-
tudódott s a nagyur nagy haragra lobbant.

Ali basa utasításai szigorúak voltak: teljesen
letörni Erdélyt, aztán a szultán majd gondoskodik
nekik olyan fejedeleimről, akit nem tesznek ki az
ablakba.

Ali basa ez alkalommal szívszorongva látta
felnyergelni a büszke, fekete harczi paripát. Egy
csópp kedve sem volt hadba szállani. Nem mintha
bátorsága csappant volna meg.

Magán természetü okokból jobb szerette
volna otthon maradni. A hárenében ugyanis nagy
renovalás történt. A basa nem az új szényeget
sajnálta otthonhagyni, hanem azt a szépséges
spanyol leányt, kit méregdrágán vett meg egy
barbár leánykereskedõtõl.

Mert Ali basa hatvan éves korában is úgy
tudott szeretni, mint egy síheder. Csak éppen finyá-
sabb, valogatósabb lett a haladó idõ során. Ez
alkalommal komolyan számolt illuzióival és kons-
tatálta, hogy ennél ingerlõbb, kíváncsabb falatot
még nem talált neki Allah! Aldotta is érte Allah
is, a prófétáját is.

Meg is becsülte az izletes falatot. Minthogy
a főnökja már elõregedett, siket és zsémbes lett,
új emokot szerzõdttetett ugyanattól a barbár rab-
szolgakereskedõtõl, ki ha drágán is, de mindig
szolid árut szállított.

Még egy hete sen mult, hogy a spanyol vo-
natkozású paradicsom gyönyöreit szüresõlte, mikor
a szultán háboruba küldte.

Mennie kellett. A török hadvezéreket nem
küldték penzióba nagy érdemrenddel, ha már szol-
gálatukra nem reflektáltak. A penzió fogalma ak-
koriban még õsmeretlen volt. Ellenben nagyon
divatos volt a selyemzsinór, mely a szultán leg-
magasabb elégedettségét fejezte ki, s amely bi-
zonyos fizikai magasságra emelte azt, a kivel a
szultán nem volt meglegedve.

A basák valóságos tojástánczot lejtettek a
selyemzsinórok között. A ki véletlenül megbottlott,
az kiszenvedett.

Ali basa tehát, ha rossz kedvvel is, de ha-
bozás nélkül indult Erdélybe. Mar három esatát
vívott a szabad hajduk bérelt csapatával és a
moldvai oláhokkal, de az erdélyi hadak vezetõsége
óvatosan kerülte a döntõ ütközetet.

Ez a huzódózás nagyon ingerelte Ali basát,
aki a tört elmondott okokból idegesen várta a há-
ború befejezését.

Élt akkoriban egy kalandos életû ember, kit
Jónás Jánosnak hittak, s a ki huszonöt éves korá-
ban, nem tudni mi okból, renegált. Mohamedanus
lett s mint vándor dervis járta be egész keletet.
Ez a renegát a Tisza partján született jóraváló
keresztény szülõktõl. És ime — beteljesedett rajta
a népdalnak a Tisza vizére vonatkozó igazsága:

A ki annak vizét issza,
Vágyik annak szive vissza.

A renegát, kóbor dervis, mely bánattal a
lelkében tért vissza hazájába. Szent elhatározás
érelõdött meg a lelkében: kolostorba vonulni, s
holtig vezetelni bûncért, a hitehagyásért.

Csakhogy itthon nem igen bíztak benne. A
püspök elfogadta gyónását, megkeresztelte újra,

abszolucziót is adott neki, de a kolostorba nem
merte elhelyezni. Hártha még maradt rajta valami
Mohamedból . . .

Igy vélekedtek mások is. A renegátot nem
lehet olyan könnyen szavahihetõ emberszámba
venni.

Ezt õ maga is érezte, tudta. Elhatározta te-
hát, hogy megterésének csattanós bizonyítékát fogja
adni. Beállított az erdélyi hadak vezetõjéhez és
így szólt:

— Vitézõ uram! Minthogy tudom, hogy Ali
basa az összes basák között a legveszedelmesebb
s legravasabb és a legtapsztalabb hadvezér, én
gondoskodni kívánok a felõl, hogy két hétig tavol
legyen Erdélytõl, mely idõ alatt kigyulmetek uri
kényelemmel ugrathatjak széjjel hadait.

A vezér nagyot nézett a megtért renegátra,
akit különben személszerint õsnert.

— No ha ezt megeselekszi, mondotta, akkor
a legszebb lovamat választhatja magának. És tete-
jébe egy zacskó aranyat.

Meg az nap este Ali basa sátorába egy kóbor
dervis lepelt. . . A dervisnek mentõl kóborabbak és
rongyosabbak, annál udvarképesebbek. A dervist
nem kell bejelenteni még a szultánnal sem. Pasz-
partuja van mindenféle.

— Mi jót hozol? — kérdezte Ali basa, ki
csöppet sem látszott rózsás kedvûnek.

A dervis hátra tette a két kezét és magasra
emelte fejét. Nyugodtan, szinte fölányesen beszélt.
A haremdebõl hozok híreket . . .

— Milyeneket?

— Aki a rossz híreket megédesíti, az olyan,
mint aki mézes pilafba mérget árusít. Én nyersen
adom a jót is, a rosszat is.

— Beszélj!

A dervis nem kérette magát másodsor.

lyezve, a mely a vezető férfiak ovatiójában nyilatkozott meg az ünnepelt tiszteletére rendezett lakomán. — Lapunk kicsiny volta miatt, a legnagyobb sajnálatunkra, csakis mozaikszerűleg örökíthetjük meg az ott elhangzott jeles szónoklatokat és egyéb mozzanatokot, jóllehet a ritka ünnepegről bőséges feljegyzést tettünk. A búcsu-lakoma lefolyásáról, feljegyzéseinket megrövidítve, a következőkben számolunk be:

Este pontban 8 órakor előkelő kísérettel lépett a lakomára előkészített s mesés fényárban uszó terembe az ünnepelt férfi, akit az ott jelenlevő s mintegy 100 főre tehető intelligens társaság frenetikus éljenzéssel fogadott. Barátságos kézzorítást s néhány jó szót váltva a társaság tagjaival, helyet foglalt a főasztalnál, ahol a társaság előkelőbb tagjait is láthattuk, így: az ünnepelt jobb-ján ült nt. Kiss Zsigmond ev. ref. lelkész, balján dr. Györgyi, Pestvármegye főorvosa, szemben és körülültek: dr. Madarász h. főszolgabíró, gróf Keglevich István, ifj. Teszary László főszolgabíró, dr. Halmi járásorvos, Liphay György főbíró, Kostyán József, dr. Blumgrund rabbi, dr. Hirn Marton tisztí orvos, dr. Marton Lajos, Lukács Gyula, ifj. Sivó Miklós, Sivó Jenő, Tuaty Elek, Reimle János s mások. A két hosszú asztalnál ültek a vidéki és helybeli intelligens vendégek. Az első fogás után nt. Kiss Zsigmond ev. ref. lelkész kiváló szónoklatban jellemezte az ünnepeltet. „Mint szabad polgárok tiszteletből ünnepeljük ezen érdeműs férfiút, akit ezután társadalmi tevékenységében példa gyanánt fogunk követni s humánus eljárásért pedig áldani fogja e város, a járás nagyjai és a kis ekszisztenciák egyaránt.” Majd így folytatja a szónok: „A béke embere volt s azért tisztelni és becsülni fogják, aminek imponans jele a mai díszes társaság. Ezt a példás jellemet kövessük, ő pedig élvezze a nyugalmat hosszú ideig boldogan!” Élteti az ünnepeltet. A szünni nem akaró éljenzés esilapultával az ünnepelt körülbelül következőleg válaszolt a hivatalos szónoklatra: „Meghatottságonnál fogva és rekedtségem miatt bár nem bírok méltóan reflektálni az igazent elhangzott ékes szavakra, mégis ha visszagondolok 41 éves működésemre — mondanom kell s mondhatok is valamit. Nagy vívmányok nem jelzik működésemet, de amit tettem, jóérzéssel, jóakarattal tettem. Többször volt részem ünnepeltetésben, kitüntetésben, de a mostani ováció milyen meghat, mert ez nem a főtisztviselőnek, hanem már csak közönséges polgárnak szól.” Kérve polgártársainak a pártolását, lelkes szavakkal élteti a társaságot. — Dr. Blumgrund rabbi szónoki hévvel előadott beszédében a közvélemény megnyilatkozásának tekinti a mostani összejevetelt, ami egy erkölcsi plusnak felel meg. „Most értem, mondá a szónok, hogy az ün-

napelt miből szerezte meg az általános nagyra-becsülést. Számos jeles szív és lelki tulajdonok hozták azt létre. A hazafiságban a testvériség volt főszeménye. A fényes ováció serkentse nyugalomban is a tevékenységre s így a nyugalombavonulást nem tekinthetem veszteségnek.” Az ünnepeltre üríti poharát.

Dr. Györgyi vármegyei főorvos megható szavakkal eseteli a multat, melyben az ünnepelttel együtt szolgálták e járás ügyeit, utjaik most elválnak. Régi, jó barátja nyugalomba vonul, ő pedig tovább küzd, mint Pestmegye főorvosa. Mindig szeretettel is hálásan fog visszagondolni s kéri, hogy habár a távolság el is fogja őket, de lasztani egymástól, a régi jó barátságot ezután is tartsák fenn. Élteti a régi hű barátot, akit ő is oly nemes lelkületű férfinak ismert, minőnek a szónoklatok feltüntették. — Teszary főszolgabíró egy kissé túlzottaknak tartja a szónoklatokat, mégis az azokban megnyilatkozott jóindulatokat hálásan köszöni. Jóllehet megszűnt előjáró lenni, ha másképpen nem, mint jó polgár részt kíván magának a társadalmi mozgalomból. Hanem egy nagy bajt konstátál. Azt, hogy pusztulunk, egyre ritkulunk. A puritán becsületességnek mintája, s ez Pestmegye főorvosa Dr. Györgyi, megváltik társadalmunktól. Kívánja, hogy a szeretetet és közbebecsülést oly mértékben nyerje meg ott fent is, t. i. a megyénél, mint itt lent bira. — Lelkesen élteti Dr. Györgyit. — Kiss Zsigmond az összejevetel erkölcsi értékét mérlegeli. A társaságot vezető csoportnak tekinti, amely az ünnepeltben ünnepli a felfedezett becsületet. A társaság erkölcsi értékét élteti. — Nt. Szántó Elek nyugalmazott ev. ref. lelkész kedélyes, tréfás modorban vezeti be szónoklatát. A már megnyilatkozott szeretet és bizalom készíti őt is ezen búcsu-lakomán felszólalni; de leszámolni is akar s igen érdekes dolgokat regélve a multból a papi és főszolgabírói viszonyról, — a tapintatos embert és jóbarátot élteti az ünnepeltben. — Dr. Madarász h. főszolgabíró választékos szónoklatban meghajtja az elismerésnek zászlóját e város, a járás közönségének szeretete és lelkesedése előtt. Ebből a lelkesedésből kiismerte elődjének lelki és szívbéli nemes tulajdonait. Konstátálja, hogy elődje azt a kört, amelyet betöltött, a szó legnemesebb értelmében, derekasan töltötte be. Szónoklatát az ünnepelt éltetésével végzi. — Teszary válaszolva dr. Madarász beszédére, kijelenti, hogy a személye iránt megnyilatkozott ovatiót teljesen őszintének gondolja. Egyébként pedig, ha Pestvármegye megkérdezné, ki legyen utóda, reámutatna dr. Madarászra, mert ő a tett, a toll, a tudomány embere. — Élteti dr. Madarászt. — Pápa Péter jegyző Abony község és a járás jegyzői karának több jelenlevő s távol-

levő tagja nevében intéz búcsuszózatot az ünnepeltre. „A jegyzők megvállása — ugymond — a legnehezebb, mert e kar volt a nagyra-becsült főnökkel a legjobban összeforva. Hálás köszönetet mond egy a jegyzői kar, mint Abony közönsége nevében. A nyugalomba vonuló főtisztviselő valóban jóakaró atyja, pártfogója volt a lakosságnak és a jegyzőségnek. Ezen atyai szeretetnek viszonzásul ezután is a legnagyobb ragaszkodással fog viseltetni a jegyzői kar a feledhetetlen főnök iránt. Poharát a jegyzőség nevében az ünnepeltre üríti. — Teszary főszolgabíró válaszában kifejti, hogy nehéz szívvel válik meg e járástól, de még nehezebben annak jegyzői karától, amelynek egyes tagjaival kezdte szolgálatát, a többi fiatal erőket pedig ő kreálta. Atyai kedvességgel sorolta fel a jelenlevők közül azokat a jegyzőket, akiket különösen szeretett. A jegyzői kart s azok családját élteti s egy olyan főnököt kíván nekik, mint dr. Madarász, aki feledtetni fogja őt.

A távolból is számosan üdvözltek a nyugalomba vonuló főszolgabírót. Báró Harkányi Frigyes, báró Harkányi János, Benedekti es. és kir. kamarás, Majerszky főjegyző stb. szép szavú levelekben kívánnak az érdemes férfinak hosszú, nyugalmas életet. Ft. Lévy szeretett országgyűlési képviselőnk, Frenyó ev. ref. lelkész, Török Elemér, Leib Vilmos pénzünt. igazgató neje s mások kedves tartalmú táviratokban üdvözlnek az ünnepeltet, aki elűcsuzva s Isten áldását kérve a társaságra, több előkelő barátjával 11 órakor eltávozott, magával vevé a búcsu-estélyen szerzett nagyon kedves, feledhetetlen emlékeket.

A társaság visszamaradt nagyobbik fele lelkes hangulatban áldozott tovább a kölcsönös megbecsülésnek. Így Pápa Péter nt. Kiss Zsigmond ev. ref. lelkészt élteti, mint a társaság éltető szellemét, aki szeretetével magához vonzza a társaság tagjait. Kássa Sándor, állami állatorvos az előtte szóló véleményével azonosítja magát. Király Ferencz a jó vidéki vendégeket s azok között a járás jegyzői karának megjelent tagjaira üríti poharát. Tajthy karajenői jegyző Pápa Pétert élteti, aki szíves volt a jegyzői kar érzelmeit tolmácsolni az ünnepelt előtt. Gulyás karajenői jegyző a vidékiek nevében a rendezőség két fiának, Kássa Sándornak és Dobozy Kálmánnak egészségére üríti poharát. Kássa Sándor a vendégeket élteti. Nt. Kiss Zsigmond szép toasztban az orvosi és jegyzői kart élteti, mint a mely közvetlen összefüggésben van a papi karral. Dr. Gyémánt tőszegi orvos tartalmas beszédben reflektál az előbbi szónoklatra. Élteti nt. Kiss Zsigmondot. Beszédet mondtak még Bauer Lajos tőszegi jegyző, Diez Ferencz s még többen. A búcsu lakomán szereplő összes szónokokat pedig egy tömör kedves kis beszédben foglalt szöveggel, Bamberger Lajos tőszegi nagybérlő koszorúta meg. A búcsu-lakomának összes mozzanataira Király Ferencz, általános lelkesedéssel fogadott indítványával tette reá a koronát. Az indítványoztatott ugyanis, hogy a nyugalomba vonult főszolgabíró érdemekben gazdag működésének emlékére egy „Teszary alap” létesítsék, mely alapítvány kamataiból a szorgalmas és jómagaviseletű polgári iskolai növendékek — ugyszintén Szerdahelyi pót-indítványa szerint, az ipariskola jelesebb növendékei is — vallaskülönség nélkül — megjutalmaztassanak. Ezen alapítvány létrehozása körüli teendők végrehajtására nt. Kiss Zsigmond elnökléte alatt bizottság küldetett ki, melybe beválasztattak: Kássa Sándor, Pápa Péter, Dobozy Kálmán, Király Ferencz (titkár), Szombathy János és Verán István helyi tagok. Ezen bizottságba a járás minden községéből, a jegyzői-karból egy-egy tag fog felkérteni.

A bizottság az alapot, bizonyos meghatározott idő alatt, gyűjtés útján fogja összehozni. Az alapra mintegy 280 korona összegig már történt előjegyzés. Ezen nemes czélú mozzanattal, a búcsu-lakoma véget ért.

Referáncat zárva kívánjuk, hogy az ünnepelt férfi nagyon sokáig, boldogan élvezze jól kiérdemelt nyugalomát.

Referens.

Szinészetünk.

S z o m b a t 26. „Gül Babá” másodsor került színre Gábor diák új szereposztásával, Gábor diákok ma Szalontai Ferike érzékítette. Ellentétes véleményt adni a jelen esetben nehéz feladat. Szalontai Ferike az ő megszokott elevenségével kedvességével játszott, igen ügyesen táncol. A mult vasárnap lápból véletlenség folytán kimaradt Gül Baba személyesítője, azt hiszem nem követtem

— Ali basa, téged álnokul rászédtek. Az az eunok, akit drága pénzen vettél, nem eunok.

— Ali basa dühösen pattant fel a puha kerevetről. A szeme szikrákat szórt.

— Nem eunok? — kérdezte.

— Nem.

— Egy csöppet sem. Olyan ember mint te vagy én vagyok, vagy azok kik veled hadba szállottak.

— Ali basa a fogát csikorgatta és a kardja markolatját szorongatta.

— És én arra az emberre biztam életem legdrágább kincsét.

— A dervis bölintott a fejével.

— Úgy tettél, mint a ki csirkék mellé ölyvet ültet. Mert tudd meg vitéz Ali basa, hogy az az ember szeretője annak a spanyol leánynak, akiért te annyi csengő arany piasztart fizettél. Egyebekben Allah nagy és Mohamed az ő profétája...

— A dervis elment anélkül, hogy meghajlotta volna magát.

— Ali basa azon az éjszakán nem hunyta be a szemét. Nem is gondolkozott máson, mint azon, hogy minő kinhatált szánjon annak a pozudó-eunoknak, ki meggyalázta háremét, ki szennyet hozott az ő földi paradicsomába. Lemoshatatlan, letörölhetetlen szennyet.

— És elgondolta, hogy mekkorát fognak irigyci nevetni. A dolognak híre megy Konstantinápolyba, valószínű, hogy a szultán is megtudja. Mit ér az ő nagy dicsősége, vitézsége, sikere, ha még az őszvérhajtsárok is gunyosan fognak rajta nevetni.

— S a kékem hajnalban jelentették, hogy az erdélyi hadak a távoli bércek között bujkálnak. Eszük ágában sincs a biztos rejteket elhagyni. Azokat csak hetek, hónapok múlva nagy veszéltséggel, körülzárással, ostrommal lehet csatára kényszeríteni.

— És addig a háremben az ál-eunok szabadon dobzódhatik. Ingyen, potyára jut számára olyan élvezet, amiért Ali basa mesés kincseket fizetett.

— Ali basa perczről-perczre jobban érezte, hogy ezt a lelki állapotot nem bírja ki. Ugy fojtogatta a torkát, mint a kötél. Elszántan felugrott:

— Inkább a selyemzsinór!

— Rendeletet adott, hogy nyergeljek a lovát. A hajnali szürkületben utra kelt s harmadnap este hazaért. Nem csinált semmi bevezetést. Neki esett az eunok gyér hajám s irgalmatlan ránczizálni kezdte. Az eunok egy ideig szóllanul tűrte. Tudia, hogy a nagy urak szeszélyesek, s hogy az alárendelték tűrni kötelesek a szeszélyt.

— A hajránczizálás után pofonok következtek, azután pedig fojtogatás. Ez utóbbit az eunok kissé tulhajtott szeszélynek minősítette, megfogta tehát a basa kezét, s csak annyit kérdezett:

— Miért sujtasz engem haraggal jó uram, engem, a te hűséges eunokodat.

— Mit, te gazember, azt mered mondani, hogy te eunok vagy? — kérdezte Ali basa tajtékzó dühvel.

— De most már az eunok ajka is habzott a méltatlankodástól. Mindent eltudott tűrni nyugodtan, csak azt az egyet nem, hogy eunokságában kételkedjenek. Ez több volt, mint amennyit szolgálke elviselni tudott. Rávetette magát a basára és leteperte. Aztán néhány siketnéma szolgálke segélyével bezárta egy toronyba.

— Abban a toronyban halt meg Ali basa, miután a szultán az eunok panaszára örültnek nyilvánította. Mert a szultán bizonyosságot szerzett szakembereitől a felől, hogy az eunok, kifogástalanul eunok.

— Az erdélyiekkel természetesen újra békét kötött, s a megtért renegát kapott egy zárkát valamelyik klastromban.

azért el nagy hibát, hisz fölösleges őt már dicsernem, mindenki tudja hogy ki az a roppant lelkiismeretességgel dolgozó művész, elég tehát annyit jegyezni, hogy Gül Baba szerepében Baróthyra ismertük.

Vasárnap 27 este „Elnémult harangok” Az imént azt hangoztattam, hogy Baróthy nevét már szükségtelen emlegetnem még az egyszer azonban mégis ismétlésekbe bocsátkozom s hangsúlyozom, hogy a mai alakításával, újabb tanúságot adta nagy művészetének, valóban tulszerénységének köszönhető hogy ez időszert is nem az őt megillető deszkakon mutatja be Todorescu Todort, én merem hinni, hogy — szerénységét levéve — rövid idő múltán annak oldala mellett fogjuk látni, ki nek művészi erejéből elég jutott neki is. Dicséret illeti D. Kovács Korn. ki ügyesen mutatta be Todornét. Ha néha csak valamivel erősebb temperamentummal játszana, hát igen szép sikert arathatna. Thomay Ella is, mai alakításával, a közönség rokonszenvét végig megőrizte. Igen tetszetek Vándori Gusztó és Váradi Jolánka pajzánkodásai, kitűnő maszkija volt Kalmárnak. Jó volt Tóth Antal, a közönséget minden este megnevetető Szelenyi Emilia, kire méltán ráillik minden, amit Baróthyról mondtam. Megfelelt Márkus S. stb. is mind. A közönség teljes meglepődéssel távozott.

Hétfőn 28-án „Leányka.” Az előadás fénye, lelke Aradi Aranka Margitjában volt; az ő minden alkalommal méltányolt bájoságával ma is lelkes elismerésben részesült. A nála már elismert kedvességgel játszott Szalontay Feriké. Thököly Lőrénk ma egy kissé rekedt volt, kit Székely Gyula személyesített még pedig jó sikerrel. Abaffy Erdely fejedelmét Baróthy A., fejedelemasszony szerepében pedig D. Kovács Korn. illesztette be ügyesen. Megnevetette a közönséget Szelenyi E. és Bogyo Zsiga. Kis szerepükben jók voltak Vándori G. Fodor Oszkár. Thomay E. Márkus S.

Keddén 29-én „A doktor úr.” Nagy érdeklődés mutatkozott a három est hőse, Papp Miska iránt, ki a mai Puzsér szerepével mint komikus mutatkozott be. Színe jövetelét zajos taps fogadta, már magában véve az, hogy a „Vigszínház” művész gárdájának egyik ismert tagja, elég ahhoz, hogy Abonyban a kritika hallgasson. Játékán meglátszik, hogy más színpadhoz, más közönséghez szokott, elárulja egyszersmint azt is, hogy a modern iskolának híve. Elfelejtette azonban azt, hogy nagyon is vidéken van. Megért engem a következő példával: az előadás végen valaki odakiáltja a titkárnak, hogy nagyon intelligens betörő volt; a közönség hasonló zsánerűak részének kedvéért az egyes kidolgozható jeleneteket jobban ki kellett volna aknázni. A fess, asszonycsabító rendőrtiszt szerepében teljes lelkevel belelte magát Fodor Oszkár; sokat mulatott a közönség az ő és Papp Miska mulatságos piros jelenetein, mely óriási tapsot vonzott maga után, miben nagy része volt Markovits Mariskának is.

Szeretettel fogadta a publikum Váradi J. és Vándori Gusztó csintalanokodó jeleneteit, nem kevesebb dicséret illeti Baróthy Antalt, ki egy igen sikerült egy szavas jelenetért viharos tapsot kapott, ugy szintén Szelenyi E. is. Nyílt tapsot kapott Markus Sándor. Alakításukban jó volt Gara Jenő és Szabó Dani.

Szerdán 30-án a kettős előadást Váradi Jolánkának kedvessé elmondott prólogja előzte meg, mely után következett „Pillangó kisasszony” I felvonásos szomorú játéka. Maga a darab oly természetű, hogy csak egy szerep dominál, ezt pedig a disztíngvált Szalontai Ferike kreálta. A ma esti játékkal csak fokozta a közönségnek iránta érzett nagy szeretetét.

Nem sokkal különb természetű darab „Gringoire,” melyben Papp Miska közvetlen hatásaival meg inkább bebizonyította, hogy a természetességnek hódol s csak azt viszi a színpadra, egyes magán jeleneteket heves tappsal, lelkesen becsülte meg a közönség Kisebb szerepekben megálltak helyüket Baróthy, Markovics, Thomay, Bogyo, Nagy Imre.

S most a midőn a bucsuzás küszöbén állunk, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Dr. Farkas művész társulata sokáig fog élni emlékümben. Halálát tekintünk vissza a múltba, melybe oly szép esteket szerzett nekünk. Szabadkaiaknak ismételt gratulálunk!

Boroviák Lajos.

MI UJSAG?

— Köszöntő. Igen tisztelt előfi-

zetőinknek és olvazóinknak boldog ünneplést kívánunk.

Szerkesztőség.

— **Pünkösöd.** A rózsás, szép piros pünkösöd ismét itt van. Ünnepel az illatárban fürdő természet, ünnepel a keresztény világ is. Ünnepli annak a nagy napnak az emlékét, amikor a Szent lélektől megilletett, apostolok hirdetni indultak az az igazságot. Légy üdvöz, bölcsesség ünnepe.

— **Jótekonyság.** Antos János földbirtoikos régi szokásához híven, az ünnepekre gazdagon megvendégelte a kórház betegeit és a szegényház lakóit.

— **Képviselőházi bizottsági választásokon** kerületünk orsz. képviselőjét ft. Lévy Mihály apátot a közoktatásügyi bizottságba választottak be.

— **Meghívás.** Az abonyi állami polgári fiú- és leányiskola f. hó 8-án (pénteken) reggel 8 órakor tornavizsgálatot, majd 10 órakor Koronázási Emlékünnepet tart, mely alkalomra ez uton is meghívja a t. szülőket és tanügybarátokat az igazgatóság.

— **Közgyűlés.** Abony község képviselő-testülete folyó évi június hó 2-án — szombaton — délután 3 órakor közgyűlést tartot, melynek tárgyszorozata. 1. Temeskőzy Gerzson indítványa Fazekas Agoston úr diszpolgársága iránt. 2. Teszary László nyugalmazott főszolgabíró búcsuzó levele. 3. A régi anyakönyvi hivatal átalakítása és a főszolgabírói hivatal részére való bérbeadása. 4. A községi közmunkáról szóló vármegyei szabályrendelet. 5. Írószerek, nyomtatványok és könyvkötések évi általánya. 6. Vasut útezőn a lámpák egésének meghoszabbítása. 7. Városházánál a villanyvilágítás berendezése. 8. Luktanya helyiségekben dohány gyár-kérelmezése. 9. Ártózi kút fúrása. 10. Gulyás Mihály helyettes bírói díja. 11. Illetőségi ügyek. Abony 1906. május 28.

— **Emlékeztető.** A József kir. hercegi szanatorium egyesület holnap délután 4 órakor tartja alakuló gyűlését, a városház disztermében melyre azok is, akik nem tagjai az egyesületnek de érdeklődéssel viselnek a nagy jelentőségű mozgalom iránt, szívesen láttatnak. Az alakuló gyűlésre a központ részéről, Lukács György volt miniszter, az egyesületelnöke Verner László főtitkár küldte ki. Ujában beléptek az egyesületbe rendes tagokul: tiszt. Kiss Zsigmondné és Zsigmond Antalné úrnők és Zsigmond Antal polg. isk. igazgató. Az egyesület vezetősége köszönetét fejezi ki Csupkay Ferenczné úrnöknek a meghívók díjtalan kézbesítéséért.

— **Gyűlés.** A helybeli rom. kath. tanító-testület havi rendes gyűlése május 30-án volt. E gyűlésen foglalkozott a testület a tanulók magaviseletével, szorgalmával, előmenetelével s egyéb folyó ügyekkel. Az év végi vizsgák megkezdésére nézve javaslatba hozatott jun. 18 és jun. 20. Ebben az iskolaszék fog dönteni, még pedig aligha nem az utóbbi terminus javára, amennyiben ekkor kezdve a vizsgát, a Vasárnapra eső zárőünnepély közvetlen a vizsgai napok után fog következni.

— **Egyesületi gyűlés.** A szolnok ujszászi tankerületi rom. kath. tanítóegyesület évi rendes közgyűlését f. hó 31-én tartotta meg Szolnokon a tanítószék és a vendégek nagy érdeklődése mellett. A gyűlés lefolyásáról írott közleményt — lapunk térszűke miatt — jövő számunk hozza. Addig is jelezzük, hogy a gyűlést ft. Lévy apát esperes orsz. gy. képviselő, mint az egyesület egyházi elnöke, vezette.

— **Emlékeztető.** Az „abonyi diákszövetség” alapszabályai már kidolgozás alatt vannak s rövidesen fölterjesztetnek a belügyminiszterumba. Az egyesület július 1-én már megkezdí működését. Ideiglenes elnök Darvas Béla, titkár, Rosenczweig Mór.

— **A kecskeméti rendőrfőkapitányi** állást most töltik be. A pályázók között szerepel Burdács Rózsó járásbíróságunk derék albirája, akinek a kecskeméti lapok joslása szerint nagy kilátásai vannak arra, hogy ő legyen Kecskemét város rendőrfőkapitánya.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** Refeknél tartós szárazság által okozott kár esetén adóelengedésnek helye nincs. Dögtereken emberi és állati eledelül szolgáló terményeket termelni tilos. Az idült betegségben szenvedő ipari alkalmazottaknak elkésletten történt bejelentése esetén a munkaadót, amennyiben megállapítást nyer, hogy az alkalmazottt hozzá betegen jött, az a betegségből felmerült költségek megfizetésére kötelezni nem lehet. — Állami és törvényhatósági tisztviselőket a vámmenteség minden esetben, tehát akkor is

megilleti, ha nem hivatalosan utaznak. (Belügym. 131/989/1905) — A lopás bevégzéséhez elégséges az elvétel; elvitel nem kívántatik. (Kuria 9090/1905.) — Gondatlanságból okozott testi sértés esetén több társvállalkozó közül csak az felelős büntető-jogilag, akit a mulasztás terhel. (Kuria 9702/905.) — A közigazgatási hatóságok ingatllaura vonatkozó végrehajtás elrendelésére hatáskörrel nem bírnak, hanem csak a bíróságok. — Elhagyottá nyilvántott gyermekek jötevénel csak abban az esetben helyezhet el, ha a jötevé kellő erkölcsi és anyagi biztosítékot nyújt a gyermek sorsának biztosítására nézve. (Belügym. 82,620/1905.)

— **Francia észjárás.** A „Pesti Napló”-ban olvasták ezt a furcsaságot: — Tizenegy perc munka naponta. Párisból írják lapunknak: Guchele Jules, a világhírű forradalmi szocialistavezér, akit Robaix városa választott most meg képviselőnek, a programbeszédében azt ígerte a választóinak, hogy az egy óras és husz perces munkabért fog küzdeni a parlamentben. A nyolcvan pernyi munka természetesen csak ideál, amelyet a het óratól egész tizenegy óra hosszúig dolgozó munkás emberiség aligha fog megérni De ha már ideál az elérhetetlen, akkor nem kell takarékoskodni a szabad idővel — gondolta Guchele és a minap egy újságírónak, aki meginterjuinta, kijelentette, hogy az emberiségnek nem kellene többet dolgoznia naponta tizenegy percnél. Amerikában ugyanis a különböző tökéletesített gépek segítségével elértek, hogy hét ember munkája elégséges annyi gabona elvetésére megművelésére, learatására, megőrlésére és kenyérré sütésére, amely ezer ember munkája táplál ezret akkor hét munkanap elég ezernapi táplálék elkészítésére azaz ha naponként tizenegy percig dolgozik az ember, abból megélhet egész nap. Hát ennek a francia követnek egy keréssel vagy több van a fejében, vagy kevesebb. Mert hisz azt ő is elismeri, hogy az a munka mennyiség, mely 1000 ember táplálékának előállítására szükséges, gépek segítségével állítható elő, tehát géppótolja az emberi erőt, munkát de ha azokon a gépeken egy nap csak tizenegy percet dolgozunk, mikor készülnek el a gépek? amelyek romlanak is és helyettük ismét és ismét újak kelljenek. A francia okoskodás csak úgy állhatna meg, csak tizenegy perczig akarnak dolgozni naponta, azok legelőnek, ha aka dna megint olyan három, vagy ötfertalyos eszű bolond francia, vagy akar osztrák magyar is, aki adna nekik legelőt.

— A saláta idény végét járja.

Április 24-ikétől május 29-éig 860 wagon salátát szállított el Nagykörösről a magyar államvasut. Még ily óriási mérvet egyetlenegy esztendőben sem öltött a saláta kivitel.

Szerkesztői üzenetek.

Munka társaimat szívből üdvözlöm piros Pünkösöd reggelén. Szerk.

MEGHÍVÓ.

A „Pestmegyei Abonyi Takarékpénztár” 1906. június hó 17-én vasárnap d. e. 10 órakor a Casino helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyszorozat:

1. Az alapszabályok 2, 5, 9, 10, 14, 16, 21, 29, 36, 46, 52, 53, 57, 59, 63, 65, 80, 88 és 90-ik §-ának módosítása.

2. Elköltözés folytán megüresedett egy igazgató-tagsági helynek az 1909. évi rendes közgyűlésig terjedő időre leendő betöltése.

3. Esetleges alapszabályszerű indítványok tárgyalása.

Abony, 1906. május 28.

Az igazgatóság.

Jegyzet. A szavazati jogával élni óhajtó részvényes köteles a közgyűlést megelőző 6 nap alatt az 54. §-ban meghatározott módon saját nevére írt részvényeket az e célra az igazgatóság által kiküldött bizottságnak bemutatni és igazolványát kivenni.

